

MESURES ADOPTADES EN RELACIÓ AMB LA CRISI SANITÀRIA DEL COVID-19

Introducció

La situació d'emergència sanitària ocasionada al Principat d'Andorra per la pandèmia del SARS-CoV-2, conegut popularment com COVID-19, ha suposat l'adopció de mesures excepcionals i de naturalesa temporal¹, materialitzades a la *Llei de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS-CoV-2* (en endavant, la "**Llei Òmnibus**"), aprovada pel Consell General el 23 de març del 2020² d'acord amb el procediment d'extrema urgència i necessitat previst a l'article 60 de la Constitució.

La Llei Òmnibus regula un conjunt de mesures excepcionals i urgents, amb un abast limitat als dos mesos o fins quan el Govern d'Andorra declari, per decret, la fi de la situació de crisi sanitària.

El principal objectiu de la Llei Òmnibus rau en pal·liar els primers efectes que la situació de la crisi sanitària està provocant sobre les persones i empreses al Principat d'Andorra amb el degut respecte als principis de solidaritat i corresponsabilitat.

Tanmateix, i sense perjudici que la crisi sanitària pateixi una forta dilació temporal, les mesures contingudes a la Llei Òmnibus permeten l'adopció d'ulteriors mesures complementàries que siguin escaients per fer front als nous reptes que sorgeixin.

Mesures en matèria laboral

Amb la finalitat de garantir la continuïtat del treballador, la Llei Òmnibus prohibeix la suspensió temporal pels motius de cas fortuït o força major dels contractes de treball des del 13 de març del 2020.

En el cas de suspensió d'activitat, s'hauran d'abonar els salaris fixos als treballadors. El temps de suspensió computa com a treballat a efectes de vacances i antiguitat. En relació amb les hores de treball retribuïdes, però no treballades:

¹ La Llei Òmnibus ha ratificat les mesures excepcionals que han estat adoptades pel Govern d'Andorra mitjançant Decret entre l'11 de març i el 21 de març del 2020.

² En aquesta mateixa data, s'ha aprovat per assentiment, en la sessió ordinària del Consell General, el Projecte de llei qualificada dels estats d'alarma i d'emergència, d'acord amb l'article 42 de la Constitució que estableix la possibilitat de limitar o suspendre temporalment l'exercici de determinats drets fonamentals en cas de terratrèmols, inundacions, crescudes o pluges torrencials, esllavissades, allaus, incendis urbans o forestals, accidents de gran magnitud, epidèmies, pandèmies o crisis sanitàries, i d'altres catàstrofes naturals, quan la seva gravetat o intensitat ho facin necessari.

- (i) La meitat de les hores no treballades serà remunerada per l'empresa sota la figura de permís retribuït;
- (ii) L'altra meitat d'hores no treballades serà igualment remunerada, però es compensarà amb treball futur per part de la persona assalariada de la següent manera:
 - (a) Amb hores extraordinàries i festius del calendari laboral ja meritats. No requereix pacte amb el treballador;
 - (b) Amb hores extraordinàries i festius del calendari laboral a futur, dins del termini dels 3 mesos a comptar des del primer dia del mes següent a la data en què deixi sense efecte la suspensió de l'activitat. Es requereix pacte amb el treballador; i
 - (c) Vacances, amb el màxim de la meitat de les vacances que es generin durant l'any en curs.

Mesures en matèria de seguretat social

Els assalariats i persones que realitzen activitat per compte propi afectades per les mesures d'aïllament - sota confirmació de el Ministeri de Salut -, tenen dret a percebre les prestacions econòmiques per incapacitat temporal en les condicions que s'estableixin per al supòsit de malaltia. Aquelles persones diagnosticades de COVID-19, tindran dret a prestació econòmica per incapacitat laboral sobre la base de l'100% (la diferència de la prestació comuna i el 100% anirà a càrrec de l'Administració General).

Les persones que realitzen activitat per compte propi, que vegin afectats els seus ingressos, podran acollir-se a una base de cotització equivalent al salari mínim. Si suspenen completament la seva activitat, poden suspendre la totalitat de la quota.

Mesures en matèria d'arrendaments

La Llei Òmnibus redueix el pagament de les rendes derivades de lloguer de negoci en: (i) un 100% per a les activitats que hagin estat suspeses totalment; (ii) un 80% per a les activitats sotmeses als serveis mínims del règim de guàrdies; i (iii) un 50% per a les activitats que han de romandre obertes.

Mesures en relació amb el sistema financer

Respecte de l'obligació de presentació de comptes anuals auditats a l'Autoritat Financera Andorrana ("AFA") per part de les entitats operatives del sistema financer i de les entitats

d'assegurances i reassegurances, la Llei Òmnibus prorroga el termini de lliurament dels estats financers del 31 de març fins al 30 d'abril del 2020, amb possibilitat d'ampliació per part de l'AFA mitjançant comunicat tècnic o notificació a dites entitats.

Mesures en matèria fiscal i tributària

Les mesures adoptades en aquesta matèria pretenen reduir la càrrega fiscal per a aquelles activitats on la solvència s'està veient o es veurà afectada. Aquestes mesures comprenen:

- (i) L'ajornament i fraccionament del deute tributari sense meritació d'interessos de demora i sense la necessitat d'aportar una garantia;
- (ii) El pagament de la Taxa sobre el Registre de Titulars d'Activitats Econòmiques més enllà del 30 de juny de 2020;
- (iii) El pagament a compte de l'Impost sobre Societats ("IS") i de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques ("IRPF") per als períodes impositius compresos entre l'1 de gener i el 31 de maig de 2020, aplicant el percentatge del 20% sobre la quota de liquidació de l'exercici anterior, amb la possibilitat (per al IRPF) d'escollir la determinació de l'import de pagament fraccionat aplicant un 2% sobre les rendes netes de l'exercici anterior; i
- (iv) Una reducció de la base de tributació pels arrendaments no percebuts (concretament, en seu de l'Impost General Indirecte "IGI", IS, IRPF i el Impost sobre la Renda dels No-Resident fiscals "IRNR").

Reunions dels òrgans col·lectius de les societats públiques i privades

La Llei Òmnibus preveu l'adopció d'acords en els òrgans col·legiats de manera telemàtica, malgrat no estar aquesta modalitat prevista en els estatuts i sempre que es permeti la comunicació bidireccional i simultània, així com la deguda identificació dels socis, respectant -en tot cas- els quòrums i majories d'aplicació.

Suspensió del terminis administratius i processals

Se suspèn el còmput dels terminis previstos en les normes processals per a tots els ordres jurisdiccionals i per al Tribunal Constitucional, amb efectes des del dia 14 de març del 2020 inclòs, fins al moment en què el Govern declari la fi de la situació d'emergència sanitària causada pel COVID-19. Tots els dies compresos en aquest període tenen la consideració de dies no hàbils a efectes processals.

No obstant l'anterior, la suspensió de terminis no afecta els procediments d'*habeas corpus* ni els altres procediments preferents i urgents de protecció de drets fonamentals, les actuacions amb persones detingudes o preses, les actuacions urgents en matèria de vigilància penitenciària, l'adopció de mesures cautelars i l'adopció de mesures per les persones en situació de risc.

Pel que fa als terminis administratius, se suspelen els terminis per a la tramitació de tota classe d'expedients, en totes les administracions públiques, amb efectes des del dia 14 de març del 2020 inclòs, fins al moment en què el Govern declari la fi la situació d'emergència sanitària, tenint també la consideració de dies inhàbils a efectes del procediment.

De forma excepcional, l'òrgan competent pot acordar, mitjançant una resolució motivada, les mesures d'ordenació i d'instrucció necessàries per evitar els perjudicis greus en els drets i interessos de les persones interessades en el procediment, sempre i quan aquestes manifestin la seva conformitat.

La Llei Òmnibus també estableix que els terminis de prescripció i de caducitat de tota classe d'accions i de drets queden en suspens a partir de la data d'entrada en vigor de la norma i fins al moment en què el Govern declari, mitjançant decret, la fi de la situació d'emergència sanitària.

Així mateix, la Llei Òmnibus habilita la realització d'actuacions processals per mitjans telemàtics, sempre que salvaguardin el dret a la defensa i la possibilitat de contradicció de les parts.

Modificació pressupostària

La Llei Òmnibus aprova el següent pressupost extraordinari destinat al finançament de les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària causada pel COVID-19:

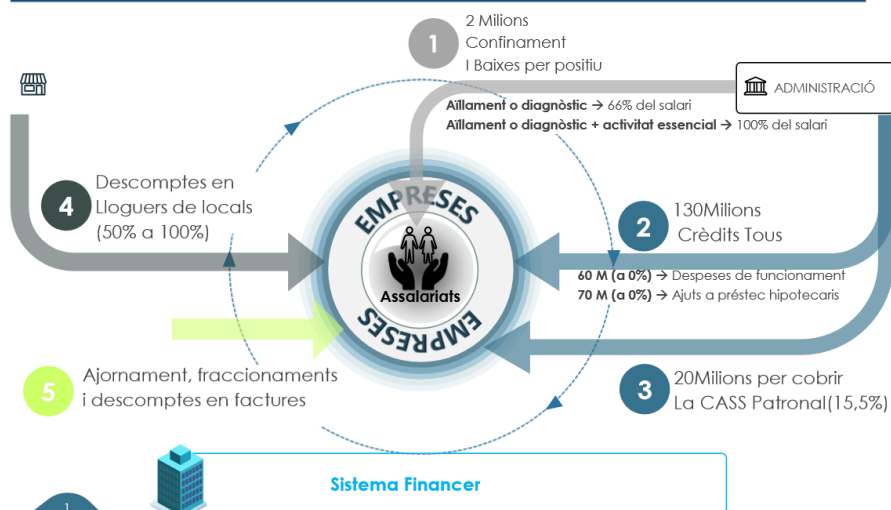
- Un crèdit extraordinari per fer front a la concessió de prestació de garanties mitjançant avals, destinats al finançament de les empreses i els negocis que s'acullin als supòsits fixats pel decret del Govern d'Andorra, per un import total màxim de 130 milions d'euros. Aquesta despesa es finança mitjançant un nou endeutament previst que modifica la lletra f) de l'apartat 1 de l'article 22 de la Llei 2/2020, del 27 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2020.

Recordem que el Decret del 24-3-2020 d'aprovació d'un programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada pel

COVID-19 instrumentalitza dos crèdits tous atorgats per les entitats bancàries al teixit econòmic³ amb l'aval i el pagament dels interessos a càrrec del Govern d'Andorra. El primer, de 60 milions d'euros, està destinat a cobrir les despeses de funcionament de les empreses i els autònoms. El segon, de 70 milions d'euros, està destinat a refinançar les quotes creditícies que puguin tenir aquests empresaris i autònoms.

El tipus d'interès dels préstecs que han d'aplicar les entitats financeres garantits per a aquest programa d'avals serà del 0,25% anual i del 0,10%. No obstant, ambdós tipus els assumirà el Govern d'Andorra.

Esquema d'ajuts - COVID 19

³ Només es poden acollir a aquest programa les empreses i els negocis establerts a Andorra el funcionament i la facturació normals dels quals hagin resultat afectats per la situació d'emergència sanitària, de manera que això els comporti tensions de tresoreria o dificultats per fer front a les despeses de funcionament i als pagaments habituals i necessaris. Cal recordar que no podran accedir a aquests ajuts les empreses que tinguin deutes amb l'Administració pública (llevat que es regularitzin) i aquelles que hagin acomiadat personal a partir del 14 de març del 2020 –a excepció dels acomiadaments de caràcter disciplinari i els acomiadaments de personal amb contracte de temporada que tinguin un termini de finalització anterior a l'1 de maig del 2020–, llevat que aquests acomiadaments es justifiquin degudament prop del Comitè Tècnic establert a l'efecte. Les sol·licituds s'han d'enviar per via telemàtica al Servei de Tràmits.

Mesures per tipus d'empresa- COVID 19

	Activitats de sectors Essencials	Activitats en règim de guàrdies o permanències	Activitats tancades
● Autònoms ● Empreses			
Crèdits Tous a 0% (Refinançament)	70 Milions a 0% d'interès		
Crèdits Tous a 0% (despeses funcionament)	60 Milions a 0% d'interès		
Descompte en lloguers	-50%	-80%	-100%
CASS (15.5% Patronal)			
CASS (suspensió col·lització)			
CASS (Reducció col·lització a salari mínim)			
Ajornaments Fraccionaments	Ajornaments, fragmentació i reducció de figures fiscals		
Ajornaments Fraccionaments	Ajornaments, fragmentació i descomptes FEDA, Distr. I Andorra Telecom		

(Ambdues diapositives consten al Resum de les accions incloses en la Llei de Mesures Excepcionals per fer front a la situació causada pel coronavirus publicat a la pàgina web del Govern d'Andorra).

Relacionat amb aquest punt, el Govern d'Andorra ha arribat a un acord amb l'Associació de Bancs Andorrans perquè doni suport a les mesures econòmiques anunciades pel Govern d'Andorra per fer front als efectes econòmics de la COVID-19 i ajudar al manteniment dels llocs de treball. En concret, els bancs andorrans han mostrat la seva voluntat de posar a disposició d'empreses i autònoms els 130 milions d'euros amb l'aval del propi Govern d'Andorra.

- Un segon crèdit extraordinari per fer front a les despeses no incloses en el pressupost, autoritzant el Govern d'Andorra a habilitar les partides pressupostàries escaients pel que fa al subconcepte i als projectes de despesa necessaris.
- Un suplement de crèdit per fer front a les despeses, la dotació de les quals no sigui suficient per fer front a la situació d'emergència sanitària. A tal efecte, s'autoritza el Govern d'Andorra a suplementar les partides pressupostàries escaients pel que fa al subconcepte i als projectes de despesa necessaris.

Els crèdits extraordinaris i el suplement de crèdit es destinen en part a finançar o regularitzar les obligacions que el Servei Andorrà d'Atenció Sanitària ha hagut de contreure sense dotació pressupostària com a conseqüència de l'estat d'emergència sanitària, de conformitat amb el procediment previst a l'article 17, apartat 4rt, de la Llei de la contractació pública.

L'import total màxim del segon crèdit extraordinari i del suplement és de 32.265.914,33 euros i es finança amb l'import disponible del compte de compensació, d'acord amb l'article 19.1 de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, i mitjançant part del nou endeutament previst a la disposició final primera de la Llei Òmnibus.

Modificacions reglamentàries

Finalment, la Llei Òmnibus encomana al Govern d'Andorra la promulgació d'un Reglament que reguli la prestació econòmica per desocupació involuntària i els ajust per l'habitatge de lloguer amb la finalitat de flexibilitzar els requisits d'accés a aquestes prestacions i ajuts per part de les persones que hagin de fer front a un empitjorament de la seva situació econòmica i social com a conseqüència de la situació d'emergència sanitària ocasionada pel COVID-19.

Adicionalment, s'encomana al Govern que, en col·laboració amb la FEDA i Andorra Telecom, perquè decreti en el termini màxim d'un mes reduccions en les tarifes elèctriques i els preus de telecomunicacions, aplicables a les empreses i, si escau, a les persones que hagin de fer front a un empitjorament de la seva situació econòmica i social com a conseqüència de la situació d'emergència sanitària ocasionada pel COVID-19.

Si desitgen informació addicional, poden contactar amb:

Miguel Cases
Soci

Jose Maria Alfin
Soci

Marc Ambrós
Soci

Laura Nieto
Managing Associate

CASES&LACAMBRA

Andorra

Covid@caseslacambra.com